

ELŻBIETA KUSIŃSKA

Nowoczesna forma w harmonii z krajobrazem

A modern form in harmony with the landscape

Kształtowanie przestrzeni współczesnego miasta to odpowiednie komponowanie formy architektonicznej oraz wydobywanie relacji pomiędzy architekturą, naturą i człowiekiem – użytkownikiem przestrzeni publicznej. Współczesne budynki ze względu na możliwości technologiczne często zaskakują swoją nowoczesną formą, ale spośród wielu realizacji architektonicznych wyróżniają się najbardziej te, w których oryginalna bryła budynku doskonale współgra z otaczającym ją krajobrazem.

Nowe skrzydło muzeum Ordrupgaard w Kopenhadze zaprojektowane przez Zahę Hadid jest przykładem doskonałego powiązania nowoczesnej betonowej formy architektonicznej z otaczającym krajobrazem. Muzeum Ordrupgaard jest znane z kolekcji francuskiego impresjonizmu i malarstwa duńskiego. W 2001 r. ogłoszony został konkurs na rozbudowę historycznego muzeum, który wygrała światowej sławy architektka Zaha Hadid, a sama budowa nowej części muzeum została ukończona i oddana do użytku w 2005 r. Oryginalny budynek muzeum został zaprojektowany przez architekta Gotfreda Tvede i pochodzi z 1917 r. Jest to klasyczna trójskrzydłowa budowla położona na dużej działce przekształconej w całości na park, a całość założenia znajduje się w dzielnicy Ordrup, gdzie dominuje niska zabudowa jednorodzinna przeplatana dużą ilością zieleni.

Zaha Hadid jest architektką, która poszukuje nowatorskich rozwiązań dla formy architektonicznej, ale zawsze w powiązaniu z najbliż-

Shaping the space of a contemporary city means composing an architectural form in a suitable manner and emphasizing relationships between architecture, nature and man – the user of a public space. Considering their technological potential, contemporary buildings often surprise us with their modern form but those stand out above numerous architectural implementations whose originality matches the surrounding landscape excellently.

A new wing of the Ordrupgaard Museum in Copenhagen, designed by Zaha Hadid, makes an example of a perfect combination of a modern concrete architectural form with the surrounding landscape. The Ordrupgaard Museum is well-known for its collection of French impressionism and Danish painting. In 2001, a competition for the extension of the historic museum was announced. The winner was the world-famous architect Zaha Hadid; the construction of a new part of the museum finished in 2005. The original building of the museum was designed by the architect Gotfred Tvede in 1917. It is a classical three-wing edifice situated on a large plot transformed into a park. The entire layout is located in the Ordrup district dominated by low detached houses interlaced with a lot of greenery.

Zaha Hadid is an architect who looks for some innovative solutions for an architectural form – always in relation with the

Fot. 1

szym otoczeniem. Podobnie i w tym wypadku, Zaha Hadid wykonała studium krajobrazu otaczającego parku, tak aby jak najlepiej nawiązać do niego formą architektoniczną. Główną ideą projektu było stworzenie budynku, który ma nowoczesną formę, ale równocześnie byłby zaprojektowany jako rodzaj kontynuacji krajobrazu. Punkt wyjścia przyjęty przez autorkę doprowadził do powstania unikalnej, kameralnej architektury o bardzo oryginalnej formie. Nie wielki kubaturowo budynek mieści bogaty program funkcjonalny – ponad 1000 m² przestrzeni przeznaczonej na sale wystawowe, kawiarnię, foyer, multimedialne audytorium oraz zaplecze techniczne. Zaha Hadid zaprojektowała bardzo nowoczesną, abstrakcyjną formę wykonaną z betonu. Muzeum znajduje się na lekko pofalowanej działce, dlatego jego kształt nawiązuje do topografii działki. Budynek jest zbudowany z elewacją i dachem jako jednym spójnym ciągiem, zginające się ściany raz opadają w kierunku łąki, a w innym miejscu wznoszą i otwierają przestrzeń przeznaczoną na główne wejście. Bardzo wyszukana, nowoczesna i wymodelowana bryła daje wrażenie nie mającego końca ruchu i ciągle zmieniającej kształty architektury. Wewnątrz budynek otwiera się jako „płynna przestrzeń”, gdzie jest trudno wyczuć przejście między galeriami a korytarzami, by nie wspomnieć o podłogach, ścianach i sufitach. Sale ekspozycyjne stale odnoszą się do krzywych terenu, z podnoszącym się i załamującym się sufitem oraz ogromnymi przeszkłonymi ścianami, które dają wrażenie płynnego przejścia z wnętrza do otaczającego ogrodu. Pomimo kontrastu do zabytkowego budynku i otaczającej przyrody nowe skrzydło muzeum doskonale wpisuje się w otaczający krajobraz tworząc harmonijną i estetyczną kompozycję architektoniczną.

Abstrakcyjna forma architektoniczna charakteryzuje realizację holenderskiego architekta Micha de Haas – budynek Aluminium Forest, zrealizowany w 2001 r. znajdujący się w holenderskim Houten. Micha de Haas został laureatem konkursu architektonicznego na budynek Aluminium Centrum, którego przeznaczeniem miała być prezentacja różnorodnych technologicznych możliwości wykorzystania aluminium w przemyśle. Wytyczne do projektu prze-

nearest surroundings. In this case, too, she prepared a study of the landscape of the surrounding park so as to refer to its architectural form in the best possible manner. The main idea of the design was to construct a building with a modern form which would continue the landscape.

The author's starting point led to the creation of unique, cosy architecture with a very original form. This rather small building has got a rich functional programme – more than 1,000 m² of area meant for exhibition halls, a café, a foyer, a multimedia auditorium and technical facilities. Zaha Hadid designed a very modern, abstract form made of concrete. The museum is located on a slightly uneven plot, therefore its shape refers to the topography. The building is constructed with the elevation and the roof as one uniform series: the crooked walls descend towards a meadow, then ascend and open a space meant for the main entrance. The sophisticated, modern and modelled form gives the impression of endless motion and changeable shapes of architecture. Inside, the building opens as a “fluid space” where it is difficult to sense the passage between the galleries and the corridors, not to mention the floors, the walls and the ceilings. The exposition halls constantly refer to the curves of the area, with a rising and bending ceiling and huge glazed walls which create the impression of a smooth passage from the interior to the surrounding garden. In spite of a contrast to the historic building and the surrounding greenery, the new wing of the museum adjusts to the surrounding landscape superbly and forms a harmonious and aesthetic architectural composition.

An abstract architectural form characterizes an implementation by the Dutch architect Micha de Haas – the building of Aluminium Forest, implemented in 2001, located in Houten, Holland. Micha de Haas was the laureate of an architectural competition for Aluminium Centre which was meant for the presentation of diverse technological possibilities of using aluminium in industry. The guidelines for the design planned

widywały stworzenie elastycznej i łatwo demontowanej budowli, wykonanej przede wszystkim z elementów aluminiowych zarówno w konstrukcji jak i w wykończeniu.

Mimo, iż założenia do powstania Aluminium Centrum podkreślały przede wszystkim technologiczne znaczenie budynku, inspiracją dla zwycięskiego projektu Micha de Haas był tradycyjny holenderski krajobraz. Miejsce, w którym zlokalizowano Aluminium Centrum znajduje się na obrzeżach Houten – niewielkiej miejscowości niedaleko Utrechtu. Houten charakteryzuje typowy holenderski krajobraz: nizinny teren z dużą ilością zieleni i wody oraz niską intensywną zabudową mieszkaniową. Forma budynku była nawiązaniem do typowych dla holenderskich polderów zagajników drzew. Topole obsadzone na rzucie kwadratu lub prostokąta, bardzo gęsto obok siebie, tworzą zagajniki z koronami, które zlewają się w pojedynczą dużą masę liści ponad pniami drzew.

Nadzwyczajna architektura zainspirowana przyrodą i nowatorska technologia nadały budynkowi niezwykły charakter. Nazwany przez autora – Aluminium Forest składa się z 368 aluminiowych słupów o średnicy od 90 do 210 mm wznoszących się na wysokość 6 m ponad teren. Słupy są elementem nośnym dla prostej bryły budynku z pomieszczeniami użytkowymi. Podobnie jak w lesie, gdzie drzewa nie zawsze stoją prosto część słupów odchyła się od pionu, dzięki czemu stabilizują konstrukcję. Dostęp do budynku jest możliwy poprzez windę oraz dwie aluminiowe klatki schodowe znajdujące się w wewnętrznym patio. Klatka schodowa jest podwieszona do spocznika, tak aby można było zabezpieczyć dostęp do budynku kiedy nie jest używany poprzez podniesienie dolnego biegu schodów.

Aluminium Centrum jest zaprojektowane na rzucie kwadratu z obszernym wewnętrznym patio. To rozwiązanie umożliwiło odpowiednie zaprojektowanie pomieszczeń biurowych tak, aby w każdym był dostęp do światła dziennego. Całość powierzchni użytkowej budynku wynosi ok. 1000 m² jednak poprzez wydrążenie w środku bryły wewnętrznego patia, oparciu go na szeregu słupów oraz niewielkim otworem okiennym w zewnętrznych elewacjach Alumi-

for the creation of a flexible and easily dismantled edifice made mostly of aluminium elements, both in construction and in décor.

Although assumptions for the formation of Aluminium Centre emphasized the technological significance of the building, Micha de Haas's winning design was inspired by the traditional Dutch landscape. The site of Aluminium Centre is located on the outskirts of Houten – a small town near Utrecht. Houten is characterized by a typical Dutch landscape: a lowland with a lot of greenery and water as well as low intensive housing. The form of the building referred to coppices typical of Dutch polders. Poplars planted on the projection of a square or a rectangle, very densely next to each other, form coppices with treetops that merge into a single large mass of leaves above the trunks.

The extraordinary architecture inspired by nature and the innovative technology gave the building special character. Aluminium Forest, as the author named it, consists of 368 aluminium poles, 90-210 mm in diameter, rising six metres above the ground. They act as a bearing element for the simple form of the building with usable rooms. Just like in the forest where trees do not always stand straight, some of the poles swing aside and stabilize the construction. Access to the building is possible by lift and through two aluminium staircases located in the internal patio. The staircases are suspended from the landing in order to protect access to the building when it is not used by raising the lower flight of the stairs.

Aluminium Centre is designed on the projection of a square with a spacious internal patio. Such a solution made it possible to design the offices so that each of them could have access to daylight. The total usable area of the building is about 1,000 m². However, by hollowing out an internal patio in the centre, leaning it against a row of poles and small window openings in the external elevations, Aluminium Forest seems bigger than it really is.

Fot. 2

Fot. 3

nium Forest wydaje się wizualnie większy niż jest w rzeczywistości. Wyjątkowość architektury Aluminium Centrum jest podkreślona odpowiednio ukształtowanym naturalnym krajobrazem otaczającym budynek. Budowla spoczywa częściowo na brzegu opadającym w kierunku sztucznego zbiornika wodnego, a częściowo zanurzona jest w wodzie. Oglądany z różnych kierunków Aluminium Forest wydaje się unosić nad powierzchnią wody, a wrażenie to potęgują jego odbicia w spokojnej tafli jeziora. Efektowna forma jest niezwykłym połączeniem architektury i przemysłu po to aby zademonstrować możliwości wykorzystania metalu – aluminium. Inspiracja dla tej formy architektonicznej zaczerpnięta z przyrody sprawia, że nowoczesna i abstrakcyjna forma Aluminium Forest doskonale wpisuje się w otaczający krajobraz. Projektanci kształtując formę architektoniczną z jednej strony muszą dbać o rozwiązania technologiczne i użytkowe budynku, ale aby stworzyć wyjątkową architekturę muszą również odnieść się do otaczającego ją krajobrazu. Budynek Zahy Hadid w Kopenhadze i Micha de Haas w Houten to zaawansowane technologicznie obiekty o nowoczesnej, abstrakcyjnej formie. Jednak w każdym z tych przykładów inspiracją dla nowoczesnej architektury była charakterystyczna dla danego miejsca otaczająca je przyroda, dzięki czemu budynki są harmonijną kontynuacją krajobrazu.

The uniqueness of the architecture of Aluminium Centre is emphasized by the properly shaped natural landscape which surrounds the building. The edifice partly lies on a shore descending towards an artificial reservoir and is partly immersed in the water. Watched from various directions, Aluminium Forest seems to be floating above the water level – this impression is intensified by its reflections on the peaceful surface of the lake. The attractive form is an unusual combination of architecture and industry which demonstrates the potential of using a metal – aluminium. The inspiration for this architectural form derived from nature adjusts the modern and abstract shape of Aluminium Forest to the surrounding landscape in a splendid way. On one hand, architects who shape an architectural form must pay attention to technological and utilitarian solutions in a building. On the other hand, if they want to create unique architecture, they have to refer to the surrounding landscape, too. Zaha Hadid's buildings in Copenhagen and Micha de Haas's objects in Houten are technologically advanced objects with a modern, abstract form. In both examples, however, the inspiration for modern architecture was the surrounding nature characteristic of a given place. Under such circumstances, the buildings make a harmonious continuation of the landscape.

Literatura / Literature:

Phaidon Press Inc. *The Phaidon Atlas of Contemporary World Architecture*. New York, NY: Phaidon Press Inc., 2004.
<http://www.zaha-hadid.com/cultural/ordrupgaard-museum-extension>
<http://www.ordrupgaard.dk/topics/collection-and-architecture/zaha-hadid-building.aspx>

Ilustracje / Illustrations:

źródła ilustracji: fotografie własne / Sources of illustrations: photographs by the author.

Fot. 1-4. Nowy budynek Muzeum Ordrupgaard w Kopenhadze, proj. Zaha Hadid, realizacja 2005 r. / Photos 1-4. New building of the Ordrupgaard Museum in Copenhagen, des. Zaha Hadid, implementation 2005.

Fot. 5-7. Aluminium Forest w Houten, proj. Micha de Haas (Abbink&De Haas Architectures), realizacja 2001 r. / Photos 5-7. Aluminium Forest in Houten, des. Micha de Haas (Abbink&De Haas Architectures), implementation 2001.

Fot. 4

Fot. 5

Fot. 6

Fot. 7